

INGLIZ TILI FANIDAN FOYDALI METODIK O'YINLAR

NamDU Xorijiy til va adabiyoti 4-bosqich talabasi

Yusupov Botirjon Maxammadjon o'g'li,

Namangan v. Uychi tuman 20-sonli umumta'lim maktabi ingliz tili fani

o'qituvchisi

Muhiddinov Abdulaziz Erkinjon o'g'li

Ma'lumki, so'nggi yillarda yurtimizda xalq ta'limi tizimida chet tillarini o'qitida yangi davr boshlandi, talablar, metodika o'zgardi. Bunda ilg'or pedagogik texnologiyalar usullaridan foydalanish talab etilmoqda.

Maktablarda ingliz tili fani 1-sinflardan boshlab o'tilayotgani buning tasdig'idir. Bilimga chanqoq bolajonlarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini oshirish, ularni ingliz tilining boy olamiga olib kirish o'qituvchilardan katta mehnat talab etadi. Albatta, bu borada darslarni turli interfaol o'yinlar asosida tashkil etish ularda ishtiyoqini yanada oshiradi, passiv o'quvchilarni faollashtiradi, sinfda o'quvchilar o'rtasida raqobat qatori o'zaro jamoadoshlik muhitini yuzaga keltiradi.

Keling, ingliz tili darsini mazmunli o'tkazish uchun didaktik o'yinlardan bir nechta misollarni ko'rib chiqamiz;

Pictionary? ko'pchilik ingliz tilini o'rganuvchilar biladigan rasm chizish o'yini. Bu o'yin uchun oddiy doska yoki oq magnit doskadan foydalanamiz. Sinfni ikki guruhga bo'lib olamiz va har bir jamoa uchun doskaning bir tomoniga jadval chizamiz va jamoalarninig to'plagan ballarini shu yerga yozib boramiz, guruhlar o'zlari uchun nom tanlaydilar. So'ng har bir guruhdan bitta o'quvchi doskaga chiqib, teskari o'girilgan so'zlardan bittasini tanlaydi va uni doskaga chizib ko'rsatadi, qolganlar uni topadi. So'zni birinchi topgan jamoaga ball beriladi;

Objects? —bu qiziqarli o'yin orqali o'quvchilarning xotirasi va so'z boyligini tekshiramiz. So'z boyligimizni qanchalik oshirsak, ingliz tilida so'zlashuv mahoratimiz shuncha yaxshilanib boraveradi;

O'yinning shartlari: doska va sinfxonada joylashgan 15 buyumdan foydalanamiz. Buyumlarning hammasini stol ustiga qo'yib, barcha o'quvchini chaqirib, stol ustidagi buyumlarni ko'zdan kechirishlarini aytamiz, so'ng hamma buyumlarning ustini biror narsa bilan berkitamiz. So'ng o'quvchilardan eslab qolgan 15 ta buyumni qog'ozga yoki daftarlariga ingliz tiliga yozishlarini so'raymiz. 2-3 daqiqadan so'ng o'qituvchi buyumlar nomlarini doskaga yozadi va o'quvchilar o'zlari yozgan buyumlar nomlarini tekshirib oladi. Eng ko'p to'g'ri yozgan o'quvchi g'olib sanaladi;

Bingo? — bu o'yinni o'ynash uchun biroz tayyorgarlik ko'rishga to'g'ri keladi. Ammo u juda qiziqarli. 4x4 shaklda bingo qog'ozlarini tayyorlang va har bir katagiga so'zlar yozing hamda o'quvchilarga tarqating. So'zlar takrorlanmasligi va siz ularni o'qib berganingizda o'quvchilar borlarini belgilashlari kerak. Sahifadagi barcha so'zlarni birinchi bo'lib belgilagan o'quvchi g'olib sanaladi;

Muammoli vaziyat yechimi (Creative Problem Solving). Bu usulni qo'llash uchun hikoyaning boshlanish qismi o'qib beriladi va uning yakunlovchi qismini topish o'quvchilar hukmiga havola qilinadi. Bu usul o'quvchida fikrlash qobiliyatining rivojlanishiga yordam beradi;

Tezkor savol (Quick answers) Bunda o'quvchilarga o'tilgan mavzu yuzasidan savol beriladi. Bu metod o'tilgan dars samaradorligini oshirishga xizmat qiladi;

Pantomima”(Pantomime)- turli xildagi so'zlarni imo-ishoralar orqali tushuntirish. Bu usul juda qiyin mavzular tushuntirilishi kerak bo'lgan darsda yoki yozma mashqlar bajarib o'quvchilar charchagan paytlarida foydalanilsa maqsadga muvofiq bo'ladi;

Hikoya zanjiri (A chain story)- biror bir hikoyani aytib beriladi. Bu metod o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantir;

Rasmlar so'zlaganda”(When pictures speak) usuli ancha qulay bo'lib, ingliz tilini o'rgatishda , o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantirishda yordam beradi, buning uchun mavzuga aloqador rasmlardan foydalanish lozim;

Kviz kartochkalar (Quiz cards)- bunda o'quvchilarning soniga qarab kartochkalar tarqatiladi va hamma o'quvchilarlar bir vaqtda darsda ishtirok etishini ta'minlaydi, bu esa vaqtni ancha tejaydi;

Klaster usuli. Klasterlarga ajratish o'quvchilarga biror bir mavzu yuzasidan erkin va ochiq tarzda fikr yuritishga yordam beradigan pedagogik strategiyadir. Bu metod asosan yangi fikrlarni uyg'otish, mavjud bilimlarga yana yangi fikr qo'shish uchun samarali usuldir.

Ushbu o'yinlarni darsingizda qo'llab ko'ring va erishgan natijalaringiz hamda tajribangizni hamkasblaringiz bilan o'rtoqlashing!

Xulosa qilib aytganda, umumiy o'rta ta'lim maktab o'quvchilariga til o'rgatishda ularni yoshi va aqliy qobiliyatini hisobga olgan holda majburiyat sifatida emas, aksincha, qiziqarli o'yinlar va texnologiyalardan foydalangan holda olib borsak albatta siz-u biz bergan bilim poydevori mustahkam bo'ladi. Shunday ekan, davlatimiz hamda boshqa rivojlanayotgan yirik davlatlar o'z oldiga erkin fikrlovchi, barkamol, manan yetuk shaxsni tarbiyalashni vazifa qilib qo'yar ekan, kelgusida biz bo'lajak o'qituvchilar innovatsion

texnologiyalardan samarali foydalanish yo'llarini yanada mukammalroq ishlab chiqish bilan o'z hissamizni qo'shishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Jalolov, Jamol Jalolovich. Chet til o'qitish metodikasi: chet tillar oliy o'quv yurtlari (fakultetlari) talabalari uchun darslik / J.J. Jalolov. — Toshkent: O'qituvchi, 2012. — 432 b.

2. Maxammadjon o'g'li Y. B. ., Odilxanovich , S. Q. ., & Maxammadsidiqovna , X. M. . (2023). O'QUVCHILARGA INGLIZ TILINI O'RGATISHNING SAMARALI USULLARI. Scientific Impulse, 1(7), 340–342. Retrieved from <https://nauchniyimpuls.ru/index.php/ni/article/view/5693>

3. Yusupov , B. M. o'g'li, Xoliqov , Z. O., & Xasanova, M. M. (2023). O'QUVCHILARGA INGLIZ TILINI O'RGATISHDA YANGI INNOVATSION PED-TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH USULLARI. Educational Research in Universal Sciences, 2(8 SPECIAL), 133–136. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3633>